

ԹԱՐՅԱՆ ԱՆԱՀԻՏ

(Անահիտ Մնացականի Մխիթարյան)

Բանաստեղծուհի, թարգմանչուհի, լրագրող:

ՀԳՄ անդամ է 2002-ից

ՀԿԿ

կադրերի

Կենտկոմի

ռևոլյուցիոն,

թվականներին՝

գաղափարախոսական

1976-1981 թվականներին՝

Ծնվել է 1952 թվականի փետրվարի 9-ին, Երևան քաղաքում, գրող
Մնացական Թարյանի ընտանիքում: 1959-1969 թվականներին սովորել և
ավարտել է Երևանի Հովհաննես Պողոսյանի անվան N 82 միջնակարգ
դպրոցը, 1969-1974 թվականներին՝ Երևանի պետական համալսարանի
բանասիրական ֆակուլտետի հայոց լեզվի և գրականության բաժինը, իսկ
մարքսիզմ-լենինիզմի

1979-1981

համալսարանի

ֆակուլտետի

փիլիսոփայության բաժինը:

լրագրողական ու

Տարիներ շարունակ զբաղվել է մանկավարժական,

խմբագրական գործունեությամբ՝ միշտ և ամենուր այն զուգորդելով գրական-

ստեղծագործական աշխատանքին: 1974-1976 թթ.-ին աշխատել է Հրազդանի

շրջանի Սուլակ գյուղի միջնակարգ դպրոցում՝ որպես հայոց լեզվի և

«Հրազդան»

գրականության

շրջանային թերթի խմբագրությունում՝ որպես գյուղատնտեսության բաժնի

վարիչ: 1982 թվականից աշխատել է «Երեկոյան Երևան» թերթի, այնուհետև՝

«Պիոներ» (ներկայումս՝ «Աղբյուր») ամսագրի խմբագրություններում: 1985-

1991 թվականներին նախ՝ որպես խմբագիր, ապա՝ որպես հատուկ

աշխատանքի

ՀԽՍՀ

հրատարակչությունների, պոլիգրաֆիայի և գրքի առևտրի գործերի

է ՀՀ

պետական կոմիտեում:

կառավարության (ներկայումս՝ ՀՀ վարչապետի) աշխատակազմում՝ որպես

գլխավոր մասնագետ-խմբագիր:

Նրա ստեղծագործությունները՝ գրված թե՛ մեծերի և թե՛ մանուկների համար,

գրական տարեգրքերում,

մշտապես տպագրվել

ալմանախներում,

ու

հնչել՝

հեռուստատեսությամբ: Առաջին արձակ գործը՝ «Միամիտ էշը» հեքիաթը, տպագրվել է 1964 թվականի մայիսին՝ «Պիոներ» ամսագրի 5-րդ համարում, իսկ առաջին բանաստեղծությունը՝ «Աքլորի վիշտը», հրատարակվել է «Ծիծեռնակ»

(«Պիոներ») ամսագրի 9-րդ համարում 1964 թվականի

սեպտեմբերին: Անահիտ Թարյանը հեղինակ է շուրջ երկուսուկես տասնյակ բանաստեղծական

գեղարվեստական

«Արձագանք» ռադիոկայանում

թարգմանություններ: 2012 թվականին

1992-2022 թվականներին աշխատել

գրքերի: Կատարում

անթուլոգիաներում,

մամուլում,

աշխատել

ռադիոյով

տեսուչ,

ավագ

գծով

նաև

են

Է

Է

Քիսկ

1999

թվականից

ձայնագրվել և թողարկվել է նրա «Իրիկնահաց» ձայնասկավառակը՝
ասմունքող Լիանա Չուրաբյանի ընթերցմամբ:

Անահիտ Թարյանը 1980 թվականից՝ նախկին ԽՍՀՄ, ապա Հայաստանի
Ժուռնալիստների միության, 1997-ից՝ Ռազմածովագիրների միջազգային

Լեռնային Ղարաբաղի

ընկերակցության,

Հանրապետության գրողների միության անդամ է:

Հայաստանի գրողների միության նախագահության ամենամյա՝ 2017 թվականի Վախթանգ Անանյանի անվան մրցանակը (մանկական) շնորհվել է Անահիտ Թարյանին՝ «Գիտնական իշուկը» գրքի համար, «Ես քո զինվորն եմ, Հայաստան» գրքի համար շնորհվել է Հայաստանի գրողների միության և ՀՀ պաշտպանության նախարարության 2017 թվականի համատեղ մրցանակը (պոեզիա, 2-րդ մրցանակ), իսկ Հայաստանի գրողների միության 2022 թվականի Ծաղկաձորի ստեղծագործական տան Եղիշե Զարենցի անվան մրցանակն Անահիտ Թարյանին է շնորհվել «Մատյան սիրո» (պոեզիա) գրքի համար, և նա պարգևատրվել է համապատասխան մեդալով: Հայաստանի գրողների միության նախագահության որոշմամբ Անահիտ Թարյանը հայ գրականությանը մատուցած ծառայությունների համար 2017 թ. օգոստոսի 23-ին պարգևատրվել է «Գրական վաստակի համար» մեդալով: ՀՀ վարչապետի 2017 թ. նոյեմբերի 3-ի N 1260-Ա որոշմամբ պարգևատրվել է ՀՀ վարչապետի հուշամեդալով, իսկ ՀՀ վարչապետի 2013 թ. դեկտեմբերի 27-ի N1247-Ա որոշմամբ՝ ՀՀ վարչապետի շնորհակալագրով:

«Ով ով է. հայեր» կենսագրական հանրագիտարանում ընդգրկված են Մխիթարյանների ընտանիքից միաժամանակ երեքը՝ հայրը՝ գրող

Մնացական Թարյանը, դուստրը՝ բանաստեղծուհի Անահիտ Թարյանը, և որդին՝ ակադեմիկոս Նվեր Մխիթարյանը:

ԵՐԿԵՐ

1. Ես,

և

դու

ժողովածու,

բանաստեղծություններ): Եր., «Սովետական գրող» հրատ., 1984, 248

էջ, տպ.՝ 3000:

աշխարհը

անուն»

(«Յոթ

2. Երկնքի տատիկը (բանաստեղծություններ): Եր., «Սովետական գրող»

հրատ., 1986, 44 էջ, տպ.՝ 5000:

3. Բախտախաղ (բանաստեղծություններ): Եր., «Խորհրդային գրող»

հրատ., 1989, 112 էջ, տպ.՝ 3000:

4. Գրական համալսարան (պոեզիա, արձակ և թարգմանություններ,
ժողովածուում բանաստեղծություններ ունի նաև Անահիտ Թարյանը):

Եր., «Երևանի պետական համալսարան» հրատ., 1981, 182 էջ, տպ.՝

1000:

5. Ամաչկոտ շնիկը (բանաստեղծություններ): Եր., «Հայաստանի բաց

համալսարան» հրատ., 1997, 40 էջ, տպ.՝ 3000:

6. Իմ լավ դպրոց (բանաստեղծություններ): Եր., «Վան Արյան» հրատ.,

2001, 40 էջ, տպ.՝ 3000:

7. Հավատո հանգանակ (բանաստեղծություններ): Եր., «Միշտ ներկա»

հրատ., 2003, 184 էջ, տպ.՝ 500:

8. Սիրում եմ քեզ, մանկապարտեզ

(բանաստեղծություններ): Եր.,

«Ոսկան Երևանցի» հրատ., 2004, 48 էջ, տպ.՝ 3000:

9. Ձոն հայոց լեզվին (բանաստեղծություններ, նվիրված է հայոց լեզվի

1600-ամյակին, ժողովածուում գործ ունի նաև Ա. Թարյանը): Եր.,

ՀԳՄ հրատ., 2006, 160 էջ, տպ.՝ 1500:

10. Հեքիաթ իսկական Կարուչկարի մասին (բանաստեղծություններ,

չափածո հեքիաթներ): Եր., «Լուսակն» հրատ., 2007, 122 էջ, տպ.՝ 500:

11. Արդի

հայ

Ա

(բանաստեղծություններ, ժողովածուում գործեր ունի նաև Ա.

Թարյանը): Եր., ՀԳՄ հրատ., 2008, 520 էջ, տպ.՝ 1000:

Հայաստան-Արցախ,

քնարերգություն,

12. Մանկական երգերի ժողովածու (Լիլիթ Համբարձումյան, Կապույտ
հեքիաթ, երգերի մի մասը՝ Անահիտ Թարյանի տեքստերով): Եր.,
«ԷդիթՊրինտ» հրատ., 2010, 80 էջ, տպ.՝ 500:

13. Դափնեպսակ Չարենցին

(բանաստեղծություններ, ժողովածուում

գործ ունի նաև Ա. Թարյանը): Եր., ՀԳՄ հրատ., 2011, 108 էջ, տպ.՝ 500:

14. Արևային աստղաթափ (բանաստեղծություններ): Եր., «Անտարես»

հրատ., 2012, 240 էջ, տպ.՝ 500:

15. Հրեշն ու էշը (բանաստեղծություններ): Եր., «Անտարես» հրատ., 2012,

48 էջ, տպ.՝ 1000:

16. Այ քեզ գրավատո՛ւն (չափածո հեքիաթ): Եր., «Անտարես» հրատ.,

2013, 28 էջ, տպ.՝ 2000:

17. Ձմռան երգը (բանաստեղծություններ): Եր., «Լուսակն» հրատ., 2014,

44 էջ, տպ.՝ 1500:

18. Հարյուր ճերմակ վարդ՝ սիրո և հիշատակի խոնարհումով
(բանաստեղծություններ): Եր., «Անտարես» հրատ., 2015, 120 էջ, տպ.՝
3000:

19. Ուրախության

երգիծանք,

(արձակ

ժողովածուում գործեր ունի նաև Ա. Թարյանը): Եր., «ՎՄՎ-ՊՐԻՆՏ»

ՍՊԸ» հրատ., 2015, 232 էջ, տպ.՝ 300:

դասագիրք

չափածո

և

20. Անմիտ ծիտն ու իր ծի՛վ-ծի՛վը... (ուկրաինական գրույց): Եր.,

«Լուսակն» հրատ., 2016, 24 էջ, տպ.՝ 2000:

□21. Ես քո գինվորն եմ, Հայաստան

(բանաստեղծություններ): Եր.,

«Անտարես» հրատ., 2017, 84 էջ, տպ.՝ 3000:

22. «Գիտնական» իշուկը (բանաստեղծություններ): Եր., «Ծիծեռնակ»

հրատ., 2017, 48 էջ, տպ.՝ 2000:

23. Թթենին (բանաստեղծություններ, չափածո փոխադրություններ): Եր.,

«Ծիծեռնակ» հրատ., 2019, 74 էջ, տպ.՝ 2000:

24. Ատամնահատի՛կ, ատամնահատի՛կ...

(պոեմ): Եր., «Անտարես»

հրատ., 2020, 40 էջ, տպ.՝ 2000:

25. Ես և հայոց այբուբենը

(բանաստեղծությունների շարք): Եր.,

«Լուսակն» հրատ., 2020, 52 էջ, տպ.՝ 2000:

26. Սև շրջան (բանաստեղծություններ): Եր., «Լուսակն» հրատ., 2021, 128

էջ, տպ.՝ 3000:

27. Մատյան սիրո (բանաստեղծություններ): Եր., «Լուսակն» հրատ., 2022,

300 էջ, տպ.՝ 3000:

պոեզիա,

125-ամյակին,

խոհագրություն:

28. Киса-актриса (բանաստեղծություններ, ռուսերեն թարգմանությունը՝

Ալբերտ Նալբանդյանի): Եր., «Լուսակն» հրատ., 2022, 32 էջ, տպ.՝ 2000:

29. Ես եմ հիմա... (Ժամանակակից հայ գրողները Չարենցին՝ նվիրված

պոետի

ծննդյան

արծակ,

Ժողովածուում

գրականագիտություն,

բանաստեղծություն ունի նաև Ա. Թարյանը): Եր., «Վան Արյան»

հրատ., 2022, 208 էջ:

30. Օդապարիկ արևը

(պոեզիա և արծակ, ժամանակակից հայ

մանկագիրների սույն անթոլոգիայում բանաստեղծություններ ունի

նաև Ա. Թարյանը): Եր., «Վան Արյան» հրատ., 2022, 160 էջ:

ՀԳՄ անդամ

գրողների

բանաստեղծություններ: Ժողովածուում գործեր ունի նաև Ա.

Թարյանը): Եր., «Արմավ» հրատ., 2022, 236 էջ:

հայ պոեզիա,

31. Սրտագիր

(արդի

32. Պապ ու տատի թռռները (պոեզիա և արծակ, Հայաստանի ու Արցախի

հայ մանկագիրների սույն ժողովածուում բանաստեղծություններ

ունի նաև Ա. Թարյանը): Եր., «Վան Արյան» հրատ., 2022, 148 էջ:

33. Детская литература. Серия "Современная литература стран СНГ"

Ժողովածուում

մանկագիրների

(Ժամանակակից

բանաստեղծություններ ունի նաև Ա. Թարյանը): Մոսկվա, ОГИ

իրատ., 2022, 960 էջ, տպ.՝ 2400:

սույն

հայ

34. Ջութակահար ծղրիղը

(բանաստեղծություններ): Եր., «Լուսակն»

իրատ., 2023, 52 էջ, տպ.՝ 2000:

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Խաղաղ Դոնի բանաստեղծներ (մի մասը թարգմանել է Ա. Թարյանը):

Եր., «Սովետական գրող» իրատ., 1983, 140 էջ, տպ.՝ 3000:

2. Մահթումկուլի-Ֆրագի, Հատընտիր (մի մասը թարգմանել է

3. Ա. Թարյանը): Եր., «Սովետական գրող» իրատ., 1983, 104 էջ, տպ.՝

3000:

4. Ալեքսանդր Պուշկին, Ընտիր երկեր

(«Ռուս դասականների
գրադարան» մատենաշարով, մի մասը թարգմանել է Ա. Թարյանը):
Եր., «Սովետական գրող» հրատ., 1985, 568 էջ, տպ.՝ 50.000:

5. Սամեդ Վուրդուն, Սեր և ներշնչանք (մի մասը թարգմանել է Ա.
Թարյանը): Եր., «Սովետական գրող» հրատ., 1986, 340 էջ, տպ.՝ 5000:

6. Շոթա Նիշնիանիձե, Դիմակների մեջախաղ (մի մասը թարգմանել է
Ա. Թարյանը): Եր., «Խորհրդային գրող» հրատ., 1989, 108 էջ, տպ.՝
3000:

7. Վրաց երկինք («Համաշխարհային գրականություն պատանիների
համար» մատենաշարով, մի մասը թարգմանել է Ա. Թ